

It was determined that the construct "organizational and pedagogical conditions for the formation of the readiness of future technology teachers to teach students the basics of design" should provide for an optimal combination of organizational and pedagogical circumstances that are necessary and sufficient for the effective training of future teachers in design education.

A combination of such circumstances is proposed in order to activate the educational and cognitive activity of future specialists, their initiative, creativity, independence, professional interest, etc.

Theoretical and empirical research methods, as well as methods of mathematical statistics, were used to solve the tasks. In particular, the study of normative documentation, philosophical, psychological-pedagogical and educational-methodical literature in order to determine the state of preparation of future technology teachers for design-educational activities; observation, conversation, questionnaires, testing to study the state of readiness of future technology teachers to learn the basics of design; statistical processing to confirm the reliability of the results obtained.

In general, the organizational and pedagogical conditions of the design training of future technology teachers are subordinated to the general goal and features of the formation of general and professional competences aimed at realizing the readiness of teachers to use innovative technologies for teaching students the basics of design in general secondary education institutions.

In order to increase the effectiveness of the professional training of technology teachers based on the use of innovative technologies, the organizational and pedagogical conditions of design education in the system of postgraduate pedagogical education, as well as the creation of integrated textbooks for Ukrainian schoolchildren, require further research.

Key words: *technology teacher, design training, general secondary education institution, innovative learning technologies, specialist competence, organizational and pedagogical circumstances, creative potential, artistic thinking.*

УДК 378

Микола Федорець

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0001-6243-4208

Чжан Фан

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID – 0009-0002-3234-3238
DOI 10.24139/2312-5993/2024.03/272-282

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Стаття присвячена дослідженню актуальної проблеми загальної середньої освіти, – формуванню музичної культури школярів Китаю та України в умовах розвитку інформаційного суспільства. У статті, в узагальненій формі представлені певні результати дослідження. Йдеться про вивчення в науковому дискурсі сутності категорій духовності, духовної культури, художньої культури та її важливої складової – музичної культури; про результати педагогічних

спостережень за діяльністю китайських та українських закладів загальної середньої освіти в напрямку формування музичної культури учнів; уточнення сутності феномену музичної культури сучасних школярів та певні шляхи її формування в контексті компетентнісного підходу; про необхідність модернізації усієї діючої системи професійної підготовки майбутніх учителів музики в мистецько-педагогічних закладах обох країн. Зроблено висновки стосовно актуальності досліджуваної проблеми в обох країнах, необхідності покращення якості загальної музичної освіти в складних умовах інформаційного суспільства, а також, щодо перспективи подальших наукових розвідок в даному напрямку.

Ключові слова: *духовна культура, музична культура, музичне мистецтво, діти та підлітки, школярі, заклад загальної середньої освіти, учителя музичного мистецтва, підготовка майбутніх учителів, загальна музична освіти, інформаційне суспільство, компетентності.*

Постановка проблеми. Відомо, що головна мета сучасних систем загальної середньої освіти Китаю та України пов'язана з духовним розвитком дітей та підлітків, зрозумінням та засвоєнням ними певної сукупності життєвоважливих цінностей, зокрема, загальнокультурних, національних, особистісних тощо. Музичне мистецтво, як важливе джерело набуття духовної культури, має у своєму розпорядженні великий потенціал щодо розвитку, виховання та успішної соціалізації молоді в умовах інформаційного суспільства. Разом з тим, варто зазначити, що дослідження сучасних науковців, включно, контент-аналіз великої кількості соціально-педагогічних, мистецько-педагогічних та методичних публікацій, спостереження за діяльністю закладів загальної середньої освіти Китаю і України, опитування, бесіди з учителями музичного мистецтва, учнями та їхніми батьками, демонструють суттєве «пониження загального рівня музичної культури школярів та прояв масового інтересу до низькопробних музичних творів комерційного призначення» (Го Цзюнь, 2023, с. 25-26). Це явище обумовлено глобальними змінами, пов'язаними з великим впливом мас-медіа, зокрема інтернету, на психіку та систему ціннісної орієнтації сучасної людини. В наш час люди, в тому числі, діти та підлітки, отримали «необмежені можливості сприймати музичні твори різноманітної жанрової і стилевої приналежності, серед котрих немало тих, що не можна віднести до високої художньої цінності» (Ден Юйжань, 2023, с. 3). Величезний музично-інформаційний потік, що цілодобово транслюють мас-медіа та інтернет «надає великий, але не завжди позитивний вплив на розвиток музично-естетичних почуттів» (Там само) людей, особливо молоді шкільного віку. У такій ситуації, найважливішим чинником «духовного виховання сучасної молоді є тенденція до своєчасного залучення школярів до справжньої музично-естетичної культури».

(Го Цзюнь, 2022). Але учені зауважують, що, далеко «не всі українські та китайські вчителі можуть протистояти цьому феномену» (Го Цзюнь, 2023, с. 25), тому що вони не отримали сучасної фахової підготовки, необхідної для до продуктивної праці з новим поколінням школярів. Йдеться про дітей та підлітків, «що народилися в час розповсюдженої інтернет-мережі, та віднесених у науковому дискурсі до «Альфа»-генерації» (Там само). Отже, в умовах розвитку у світі інформаційного суспільства, означені чинники переводять питання щодо формування музичної культури сучасних дітей та підлітків до розряду актуальних педагогічних проблем в обох країнах.

Аналіз актуальних досліджень. У сучасному науковому дискурсі, китайськи та українськи дослідники (Н. Батюк, І. Бех, Ван Цзябінь, Го Цзюнь, Ден Кен, О. Збітнева, В. Кириленко, Я. Лисенко, Лю Ге, Л. Печка, О. Реброва, О. Сбітнева, Сян Хаоран, С. Щербина, Н. Яковець та ін.) зауважують необхідність віднайдення сучасними дітьми та підлітками духовності, духовної культури, важливою складовою якої є музична культура, що формується завдяки залучення їх до освіти та мистецтва. Л. Печка розглядає духовність, як категорію, що обумовлена людським буттям та пов'язана зі здатністю людини до створення культури та самостворення своєї особистості. Обґрунтовуючи природу «людського буття через категорії «дух» та «духовність», учена зазначає, що «людина може не тільки пізнавати та відображати навколишній світ, а й творити його» (Печка, 2014). Як відомо, формування духовності та музичної культури дітей і підлітків відбувається завдяки процесу виховання та соціалізації. Видатні філософи та учені-педагоги світу Ф. Дістервег, Конфуцій, Лао-цзи, А. Макаренко, Й. Песталоцці, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, К. Ушинський та інші, «вважали, що виховання має пронизуватися високою духовністю, людяністю, гуманістичною і творчою спрямованістю навчально-виховного процесу, доброзичливістю й чуйністю у ставленні до дитини» (Там само). Психологічним аспектам формування духовної культури людини присвячені праці М. Боришевського, О. Зеліченка, В. Москальця, Е. Помиткіна, Лю Мейхуань, В. Пономаренка, В. Рибалка, Б. Чижевського та ін.

Розвиток духовної культури Китаю має стародавні традиції. Так, «головний твір родоначальника китайської філософії Кун Фу-цзи (Конфуцій, 551–479 р. до н. е.) «Лунь юй» («Бесіди і судження»), присвячено переважно проблемам духовності та моральному

вихованню» (Го Цзюнь, 2023, с. 42). В науковому дискурсі сучасного Китаю «термін «духовна культура» включає в себе художню освіту, естетичне виховання та гуманістичне вдосконалення» (Лю Мейхуань, Кравченко, 2019).

Важливою складовою духовної культури є художня культура, представлена різними видами мистецтва, зокрема музичним мистецтвом, яке, на думку учених, «складає ядро музичної культури» (Го Цзюнь, 2023, с. 46). У свою чергу, «музична культура, виступає як підсистема відносно систем вищих рівнів: художньої культури суспільства, його духовної культури і, нарешті, культури загалом» (Негребецька, 2012, с. 40).

Формування музичної культури школярів, як педагогічну проблему, досліджували багато китайських та українських учених (Ван Тяньці, Дін Юнь, Н. Кебуладзе, О. Лобова, О. Лісеєнко, Лу Шуо, О. Негребецька, Пань Сінюй, О. Ростовський, О. Сбітнева, Я. Соловей, Л. Степанова, Сюй Сінчжоу, І. Ткаченко, М. Федорець, Хань Хуйюнь, Чжан Фан, Л. Школяр та ін.). Разом з тим, глобальні зміни, що відбуваються в сучасному світі, зокрема, розвиток інформаційного суспільства, вимагають більш детального дослідження означеної проблеми в сучасній площині, з урахування нових підходів в науковому дискурсі обох країн.

Метою статті є представлення результатів дослідження стосовно формування музичної культури сучасних школярів Китаю та України в процесі загальної музичної освіти в умовах інформаційного суспільства.

Методи дослідження. Досягнення означеної мети потребувало застосування сукупності взаємообумовлених методів теоретичного та емпіричного характеру, а саме: аналізу та узагальнення відповідних наукових і науково-педагогічних праць китайських та українських учених, результатів педагогічних спостережень, опитувань й бесід з учителями, учнями та батьками школярів.

Серед багатьох навчальних дисциплін, що сучасні школярі вивчають в закладах загальної середньої освіти обох країн, певне місце відведено предметам мистецькому циклу, які надають позитивний вплив «на свідомість і підсвідомість особистості, на інтелектуальну та емоційну сфери, моральне і фізичне здоров'я людини» (Печка, 2014). Музичному мистецтву, як одному з видів художньої культури та продукту суспільного розвитку людської цивілізації, належить особливе місце серед означених дисциплін.

У науковому дискурсі учені пов'язують викладання навчальної дисципліни «Музичне мистецтво» з реалізацією завдань загальної музичної освіти. О. Реброва охарактеризувала означений вид музичної освіти в умовах сучасного соціально-культурного середовища, як передачу «усвідомленого знання стосовно мистецтва, яке відображає дійсність, завдяки глибокому аналізу метатекстів, артефактів, художніх ідеї-образів, символів тощо» (Реброва, 2012, с. 100).

Н. Кебуладзе, трактує формування музичної культури дітей та підлітків нового покоління в перебігу загальної музичної освіти у вигляді усвідомленого активно-діяльнісного процесу і результату «цілеспрямованого мистецького (музичного) навчання, музично-естетичного виховання та музично-творчого розвитку учнів, а також набуття ними відповідних компетентностей» (Кебуладзе, 2023, с. 29). Авторка пояснює, що має на увазі «культурну (ключову) компетентність, міжпредметні мистецькі (наскрізні) компетентності, предметні (музичні) компетентності», а також певні знання та навички, які обумовлюють «повноцінне сприйняття та розуміння прекрасного в творах мистецтва, зокрема, в творах музичного мистецтва, а також в навколишньому середовищі» (Там само). Варто підкреслити, що науковці вважають важливим показником сформованості музичної культури сучасних школярів їхні «уміння та готовність до внесення елементів прекрасного у різноманітні аспекти та об'єкти навколишньої дійсності, а також до протидії всьому потворному та огидному» (Чернишова, 2012).

Практика китайських та українських закладів загальної середньої освіти доводить, що найбільш надійним, загальнодоступним та багаторічно перевіреним способом формування музичної культури дітей та підлітків є навчання їх співу. Володіння «вокальними навичками є самий простий і доступний шлях до найбільш демократичного виду активного музикування, що отримав величезну популярність у сучасній молоді» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 72). Опитування доводять, що велика кількість школярів Китаю та України в наш час «віддають перевагу вокальній музиці, ... мріють навчитися гарному співу» (Ден Юйжань, 2023, с. 5).

Проведене дослідження завдяки педагогічним спостереженням та опитуванням українських та китайських школярів підліткового віку показали, «що серед музики різноманітних жанрів і стилів, яка постійно лунає в ефірі, більшість підлітків віддають перевагу ... творам естрадної вокальної музиці» (Федорець, Чжан Фан, 2023). Більш того,

багато означених учнів «захоплюються творчістю відомих естрадних виконавців та виказують бажання отримати підготовку саме в галузі естрадного співу, щоб самим стати виконавцями музики даного напрямку» (Там само). Але захоплюючись співом, діти та підлітки нерідко обирають популярні шлягері, зокрема таки, «що не мають справжньої художньої цінності, але, навпаки, формують у дітей неправильне уявлення про людські стосунки, провокують некоректну поведінку, культ насилля тощо» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 71). Тому, належна фахова підготовленість та уміння «учителів музичного мистецтва актуалізувати власні ціннісно-вибіркові уподобання щодо вокальних творів задля добору репертуару для сприйняття, вивчення й виконання учнями, набуває особливої актуальності» (Там само).

На думку науковців (Н. Батюк, Ван Цзябінь, Го Цзюнь, Ден Юйжань, Н. Кебуладзе, Я. Кушка, О. Лобова, О. Ростовський, М. Федорець, Сюй Сінчжоу, Чжан Фан та ін.), головною метою загальної музичної освіти, зокрема викладання навчальної дисципліни «Музичне мистецтво», є «формування основ музичної культури учнів як важливої і невід'ємної частини їхньої духовної культури» (Печка, 2014). У роботах китайських та українських учених феномен музичної культури представлено по-різному, у тому числі, «у вигляді складної системи, компонентами якої є, з одного боку, музичні цінності та напрями музичної діяльності, а з іншого боку, – різноманітні жанри та стилі» (Федорець, Го Цзюнь, 2020) музики, які «належать різним епохам, національним та світовим культурам» (Там само).

У даній роботі ми дотримуємося тези, стосовно того, що формування музичної культури школярів є головною метою загальної музичної освіти, що найважливішою складовою цієї культури можна вважати «емоційне, свідоме та дієво-практичне ставлення до музики» (Лобова, 2012). На думку ученої, компоненти музичної культури пов'язані: з музичною діяльністю, як передумовою, умовою, процесом, формою та підсумком «виявлення музичної культури людини» (Там само); з музичною свідомістю, як формою, що відображає музичну дійсність; а також з певною сукупністю «соціально-психічних процесів, за допомогою яких відбувається осягнення музичних творів і власних вражень від них у формі емоцій, почуттів, інтересів, потреб, оцінок, смаків» тощо (Лобова, 2012).

Учені (Ван Цзябінь, Го Цзюнь, О. Лобова, О. Цимбалюк, Л. Школяр та ін.) пов'язують зміст музичної культури сучасної людини

з опануванням національних та всесвітніх музичних цінностей, з розумінням художньої картини світу, зі знаннями специфіки різноманітних форм музикування, з наявністю досвіду музичної діяльності, з оволодінням способами аналізу творів музичного мистецтва, з накопиченням досвіду відвідування концертно-театральних закладів, «які обслуговують музичну діяльність» (Лобова, 2012), з мірою участі людини у «формальних та неформальних творчих об'єднаннях, з музичним просвітництвом тощо» (Там само), а також з розвитком музично-естетичного смаку, як показника, «що синтезує розвиненість музичної культури людини» (Там само).

Науковці, обґрунтовуючи сучасну тенденцію до розширення компонентної структури музичної культури наголошують, що в сучасних соціально-культурних умовах традиційні складові у формі знань, умінь та навичок, навіть розвитку музичних здібностей школяра, уже не можуть виступати достатнім критерієм його музичної культури, тому, що в наш час, музичну культуру варто розуміти як «частину всієї духовної культури» (Лобова, 2012). Тому формування особистості школяра розвиток його духовної культури «як творця, як художника ... неможливе без розвитку фундаментальних здібностей – мистецтва чути, мистецтва бачити, мистецтва відчувати, мистецтва думати...» (Там само).

Згідно означених підходів учені виділяють як результат успішної загальної музичної освіти наступні складові музичної культури школярів, що обумовлені набуттям:

❖ музично-естетичного досвіду, як найбільш видимого «шару» музичної культури, «який дає уявлення про музичні інтереси й уподобання дитини, широту її музичного та життєвого світогляду, свідчить про певну зорієнтованість в сукупності цінностей» (Лобова, 2012);

❖ музичної грамотності, – «стрижнем» музичної культури, що обумовлено не «традиційним уявленням про «конгломерат» знань, умінь і навичок, а духовним осягнення музичного мистецтва та вихованням особливих якостей його сприймання» (Там само);

❖ музично-творчого розвитку, що «відзначається яскраво вираженим особистісним змістом і виявляється як особливе уміння відтворювати, інтерпретувати, переживати музику...», що є «найвищий показник оволодіння людиною музичним мистецтвом» (Там само).

Розглядаючи в сучасному науковому дискурсі структурну модель музичної культури за О.Лобовою, зазначимо, що її

компоненти обумовлені низкою «особистісних якостей і новоутворень, що надають можливість включення дитини до музичної діяльності й здійснення її на певному культурному рівні» (Лобова, 2012). Авторка відносить до складу означеної структурної моделі декілька узагальнених блоків, взаємопов'язаних між собою та згуртованих навколо музичної діяльності дитини. Йдеться про музичну спрямованість, музичну обізнаність, музичну вихованість і музично-творчу розвиненість особистості. Саме різноманітна музична діяльність на думку ученої є «визначальною умовою та засобом формування музичної культури школяра» (Там само). В практиці загальної музичної освіти, означена діяльність здійснюється у формі «музичного слухання-сприймання, вокального й інструментального музикування, музично-ритмічних рухів, здобуття знань про музику, різноманітних творчих видів роботи тощо» (Там само).

Беручи до уваги визначення поняття музичної культури школярів Л. Лобової, пропонуємо наше бачення змісту цього феномену в сучасних соціально-культурних умовах.

Отже, підкреслимо, що в умовах розвитку інформаційного суспільства, основою залучення китайських та українських школярів до скарбниць національного й загальносвітового музичного мистецтва та формування на цієї основі їхньої музичної культури, є загальна музична освіта, основана переважно на навчанням співу. Розглядаючи сутність феномену музичної культури школярів скрізь призму мети й завдань загальної музичної освіти, зокрема в зв'язку з оволодінням школярами певних вокально-хорових навичок, зазначимо, що сформована музична культура дитини забезпечує адекватне й усвідомлене сприймання музики, а також насолоду найкращими творами музичного мистецтвом, як у навчанні, так і в житті. У даному контексті вважаємо, що музичну культуру сучасних школярів в наш час варто розглядати не тільки як органічну та необхідну складову їхньої духовної культури, а також, як необхідну умову та результат всебічного розвитку особистості. У даному зв'язку підкреслимо, що формування музичної культури, як головної мети загальної музичної освіти, обов'язково має стосуватися «кожної дитини, незалежно від рівня її власне музичної обдарованості» (Лобова, 2012).

Таким чином, проблема якісної підготовки майбутнього учителя музичного мистецтва до формування музичної культури школярів в умовах інформаційного суспільства пов'язано з його можливістю

надання на дітей та підлітків позитивного художньо-естетичного впливу, а також з умінням корисно застосовувати величезний потенціал музичного мистецтва задля «культурного, художньо-естетичного та етичного виховання» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 72), заохочувати сучасних школярів до відвідування театральних концертних закладів та використовувати високе мистецтво в якості своєрідного критично-аксіологічного бар'єру, захисного механізму від всього потворного, огидного та бездуховного.

Результати дослідження та їх обговорення. Основним результатом дослідження, представленого в даній статті, є уточнення сутності феномену музичної культури школярів, що формується в умовах інформаційного суспільства. Такий феномен, на наш погляд, є *складним інтегративним утворенням, завдяки якому, у дітей та підлітків не тільки набувається інтерес до «спілкування» з музикою та до виконання музичних творів різноманітних жанрів та стилів. Сформована здебільшого на уроках музичного мистецтва та в процесі позаурочної творчої діяльності музична культура передбачає позитивно-якісні зміни в психіці дитини, в системі її ціннісної орієнтації та духовного розвитку. Вона обумовлює художньо-естетичне зростання, уявлення про художню картину світу, розвиток музичних здібностей, накопичення певного музично-естетичного досвіду, набуття достатнього музично-естетичного смаку та необхідних компетентностей: культурної (ключової) компетентності, міжпредметних мистецьких (наскрізних) і предметних (музичних) компетентностей, а також певних знань та умінь.*

Обговорення результатів дослідження, опублікованих в даній статті відбулося в перебігу XI Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики», організованої Університетом Григорія Сковороди у місті Переяслав Київської області 24 квітні 2024 року. Виступ (тези) автора включено до Програми конференції з опублікуванням в травні-червні 2024 року.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, дослідження, проведене в складних умовах інформаційного суспільства стосовно формування музичної культури школярів як педагогічної проблеми, дає змогу представити певні висновки:

1. Аналіз наукового дискурсу стосовно формування музичної культури школярів показав, що більшість відповідних публікацій китайських та українських учених не пов'язані з вивченням та

розв'язанням означеної проблеми в нових соціально-культурних умовах, привнесених розвитком інформаційного суспільства. Висока актуальність означеної проблеми вимагає наразі більш детального її дослідження в сучасній площині, з урахування нових підходів та цілей духовного розвитку школярів нового покоління.

2. На наш погляд, музична культура сучасних школярів має розглядатися в науковому дискурсі обох країн у формі органічної й необхідної складової духовного розвитку дітей та підлітків, частиною їхньої духовної культури, а також як важливої умови й результату всебічного розвитку.

3. Вважаємо, що в умовах інформаційного суспільства необхідно суттєве покращення якості загальної музичної освіти, як важливого напряму залучення школярів обох країн до музичних скарбів національного й загальносвітового рівнів, та одночасно, як головного шляху формування музичної культури, перш за все, на основі вокальної та вокально-хорової підготовки дітей та підлітків.

4. Особо актуальною, на наш погляд, є модернізація підготовки майбутніх учителів музики обох країн, задля забезпечення ними формування музичної культури школярів в нових соціально-культурних умовах.

У даному контексті варто зазначити, що проблема більш якісної підготовки майбутніх учителів – здобувачів зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) до формування музичної культури сучасних школярів, є актуальним напрямом дисертаційного дослідження в Університеті Ушинського (м. Одеса, Україна), як частина наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Даний напрям є складовою тематичного плану науково-дослідної діяльності лабораторії «Інновації мистецької освіти».

ЛІТЕРАТУРА

- Го, Цзюнь. (2022). Формування музично-естетичної культури школярів в контексті глобалізації та європейської інтеграції. (Тези). *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства: матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів* (Одеса, 14-15 жовтня 2022 р.). Т.1., сс. 86-89.
- Го, Цзюнь. (2023). *Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій* (дис. ... докт. філософії). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського.

- Ден, Юйжань. (2023). *Педагогічні умови вокально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з КНР в українських університетах* (кваліфікаційна робота магістра). Одеса.
- Кебуладзе, Н. (2023). *Формування музично-естетичної культури школярів в умовах нового соціокультурного середовища* (кваліф. роб. Магістра). Одеса.
- Лобова, О. (2012). Музична культура школяра: варіативність змісту і структури. *Мистецтво та освіта*, 4, 20-24.
- Лю, Мейхуань, Кравченко, Г. (2019). *Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти*. URL: <https://bit.ly/461P9eK>
- Негребецька, О. (2012). Ціннісний контекст музичної культури. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту імені В. Винниченка*. Сер.: Педагогічні науки, 107(2), 38-45.
- Печка, Л. (2014). *Формування музичної культури як невід'ємної частини духовної культури особистості*.
- Реброва, О. (2012). *Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проєкції педагогіки мистецтва*. Київ.
- Суй, Сінчжоу. (2023). *Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки* (дис. ... докт. філос.). Одеса.
- Федорець, М., Го, Цзюнь. (2020). Актуальні питання підготовки майбутніх учителів до формування музичної культури сучасних школярів. *Педагог. науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (102), 485-495.
- Федорець, М., Чжан, Фан. (2023). Розвиток й інтеграція класичного та естрадного вокалу в Китаї. *Матер. V Міжд. конф. Культура, освіта, творчість, світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство*. Одеса, сс. 176-182).
- Чернишова, А. (2012). Етико-естетичне виховання дітей у школі. *Педагогіка та психологія: сучасний гуманітарний вимір: Матеріали міжнар. науково-практ. конференції*. 08.09.2012 року. Київ, сс. 130–131.

SUMMARY

Fedorets Mykola, Zhang Fan. Formation of musical culture of schoolchildren in the conditions of the information society as a pedagogical problem.

The article is devoted to the study of one of the urgent problems of general secondary education, in particular, modern general music education - the formation of musical culture of schoolchildren in China and Ukraine in new social and cultural conditions, which are a consequence of the development of the information society in the world and the deepening of globalization trends. The article summarizes some of the results of the research: the study of the essence of the categories of spirituality, spiritual culture, artistic culture and its important component - musical culture in modern scientific discourse; pedagogical observations of the activities of Ukrainian and Chinese institutions of general secondary education in the direction of forming the musical culture of students; the essence of the phenomenon of musical culture of modern schoolchildren is clarified; some ways of its formation in the context of a competent approach to general musical education in new socio-cultural conditions are proposed, including a significant update of the current system of training applicants from the specialty 014 Secondary Education (Musical Art) in art and pedagogical institutions of both countries.

Key words: *spiritual culture, musical culture, musical art, children and adolescents, schoolchildren, general secondary education institution, music teacher, training of future teachers, general musical education, information society, competences.*